

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§47

Dnr KS 2021-315

Antagande av instruktion för kommundirektör enligt kommunallag Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår:

Kommunstyrelsen beslutar att anta den reviderade instruktionen för kommundirektör enligt kommunallagen (2017:725) enligt bilaga 1, till kommunstyrelsekontorets tjänsteutlåtande den 5 mars 2021.

Sammanfattning av ärendet

I samband med att nya kommunallagen trädde i kraft den 1 januari 2018 antog kommunstyrelsen en instruktion för kommundirektören. Instruktionen fastställer hur direktören ska leda förvaltningen under styrelsen samt direktörens uppgifter i övrigt.

En revisionsgranskning som genomfördes under 2019 av PwC, på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna, utvisade att det fanns brister och otydligheter i instruktionen som behövde ses över. Det har även konstaterats att instruktionen saknar bestämmelser om vilka uppgifter som ankommer på kommundirektören vad gäller krisberedskap. Kommunfullmäktige har beslutat att instruktionen ska kompletteras i det avseendet.

Med anledning härav har kommundirektörens instruktion korrigerats i de delar som utpekats som bristfälliga och utökats med en ny rubrik avseende "Krisberedskap och civilt försvar".

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande avseende antagande av reviderad instruktion för kommundirektör enligt kommunallagen (2017 725)

Bilaga 1 - Instruktion för kommundirektör

Beslutande sammanträde

Beslutsgång

Ordföranden frågar om kommunstyrelsens arbetsutskott kan besluta i enlighet med kommunstyrelsekontorets tjänsteutlåtandes förslag, och finner att kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar i enlighet med förslaget.

Beslutet ska skickas till

Kommundirektören
Norrtälje kommuns författningssamling
Trygghets- och säkerhetskontoret

Paragrafen är justerad

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsekontoret – Juridikenheten

Handläggare: Carlos Leal
Titel: Kommunjurist
E-post: carlos.leal-sanhueza@norrtalje.se

Till:
Kommunstyrelsens arbetsutskott

Antagande av reviderad instruktion för kommundirektör enligt kommunallagen (2017:725)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår:

Kommunstyrelsen beslutar att anta den reviderade instruktionen för kommundirektör enligt kommunallagen (2017:725) enligt bilaga 1, till kommunstyrelsekontorets tjänsteutlåtande den 5 mars 2021.

Sammanfattning av tjänsteutlåtandet

I samband med att nya kommunallagen trädde i kraft den 1 januari 2018 antog kommunstyrelsen en instruktion för kommundirektören. Instruktionen fastställer hur direktören ska leda förvaltningen under styrelsen samt direktörens uppgifter i övrigt.

En revisionsgranskning som genomfördes under 2019 av PwC, på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna, utvisade att det fanns brister och otydligheter i instruktionen som behövde ses över. Det har även konstaterats att instruktionen saknar bestämmelser om vilka uppgifter som ankommer på kommundirektören vad gäller krisberedskap. Kommunfullmäktige har beslutat att instruktionen ska kompletteras i det avseendet.

Med anledning härav har kommundirektörens instruktion korrigerats i de delar som utpekats som bristfälliga och utökats med en ny rubrik avseende "Krisberedskap och civilt försvar".

Ärendet

Beskrivning

Sedan den 1 januari 2018 gäller enligt 7 kap. 1 § kommunallagen (2017:725), KL, att varje kommun ska ha en kommundirektör. Det ska vidare enligt 7 kap. 2 § KL finnas en instruktion för kommundirektören i vilken kommunen ska bestämma hur direktören ska leda förvaltningen inom kommunstyrelsen och organisationen i övrigt. Syftet med instruktionen är att underlätta ett bra samarbete mellan de förtroendevalda och direktören. Norrtälje kommuns kommunstyrelse antog den 29 januari 2018 en instruktion för kommundirektören.

Under 2019 genomförde de förtroendevalda revisorerna i Norrtälje kommun, via uppdragstagaren PwC, en revisionsgranskning i syfte att utröna om kommunstyrelsen, bygg- och miljönämnden, kultur- och fritidsnämnden samt utbildningsnämnden hade vidtagit ändamålsenliga åtgärder för att möta lagstiftningsförändringarna i nya kommunal- och förvaltningslagen. I augusti 2019 överlämnade uppdragstagaren en revisionsrapport till revisorerna som bland annat innehöll följande synpunkter.

Instruktionen för kommundirektören bör ses över vad gäller dess följsamhet mot kommunallagens regler kring delegation samt gränsdragningen mellan kommunstyrelsen och nämnderna. Exempelvis ges kommundirektören i instruktionen rätt att avveckla verksamhet inom andra nämnder. Vidare ges

kommundirektören närvarorätt i andra nämnder vilket inte är något som kommunstyrelsen kan fatta beslut om. Utifrån kommunallagens regler om delegationsförbud avseende verksamhetens inriktning och omfattning görs bedömningen att instruktionen behöver ses över.

Vidare gäller sedan den 16 oktober 2018 mellan Sveriges kommuner och regioner (SKR) och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) en överenskommelse om kommunernas arbete med krisberedskap för perioden 2019–2022. Av överenskommelsen framgår bland annat att kommunstyrelsen i instruktionen för kommundirektören bör ange vilka uppgifter som kommundirektören ska ha avseende krisberedskap. Kommunfullmäktige beslutade den 11 november 2020, § 233, Dnr KS 2020-1689, att ge kommunstyrelsen i uppdrag att revidera instruktionen beträffande kommundirektörens uppgifter avseende krisberedskap.

Kommunstyrelsekontoret har, med anledning av synpunkterna i revisionsrapporten, innehållet i överenskommelsen mellan SKR och MSB samt kommunfullmäktiges beslut, sett det nödvändigt att revidera kommundirektörens instruktion i tillämpliga delar. Genom att ta bort bristfälliga avsnitt i de utpekade delarna i instruktionen kommer instruktionen i fortsättningen att vara i enlighet med KL. Det tillägg som införs i instruktionen beträffande krisberedskap tydliggör kommundirektörens ansvar både för det strategiska arbetet på området och i samband med allvarliga samhällsstörningar.

Lagkrav

Enligt 7 kap 2 § KL ska kommunens styrelse utforma och anta en instruktion för kommundirektören i vilken det fastställs hur direktören ska leda förvaltningen inom kommunstyrelsen och kommundirektörens övriga uppgifter.

Koppling till gällande styrdokument

I Mål och budget 2021-2023 anges att ett av kommunfullmäktiges målområden är att arbeta för en trygg och säker kommun – i både vardag och kris. Arbetet inom målområdet ska bland annat inriktas på att säkerställa en god kommunal servicenivå även vid störningar och kriser. De revideringar som nu görs i instruktionen avseende krisberedskap syftar till att tydliggöra ansvarsfördelningen för kontinuitetshanteringen samt arbetet och samordningen i samband med allvarliga samhällsstörningar.

Ekonomiska konsekvenser och riskanalys

Inga ekonomiska konsekvenser eller risker har identifierats.

Kommunstyrelsekontorets analys och slutsatser

I revisionsrapporten har vissa delar av kommundirektörens instruktion ansetts oförenliga med bestämmelser i KL. Kommunstyrelsekontoret har i sin egen granskning av instruktionen inte funnit andra brister än de som pekats ut i rapporten.

I instruktionens avsnitt 5.2.1 ges kommundirektören, efter samråd med kommunstyrelsens ordförande, närvarorätt och yttranderätt i kommunens övriga nämnder. Kommunstyrelsekontoret konstaterar att det, enligt KL och interna styrdokument, är nämnderna själva som helt förfogar över dessa frågor. Kommunstyrelsekontoret anser att, eftersom det inte är möjligt att reglera dessa frågor i en instruktion som beslutas av kommunstyrelsen, det aktuella avsnittet i instruktionen ska utgå i sin helhet.

Vidare ges kommundirektören i instruktionen rätt att besluta om organisationsförändringar inom andra förvaltningar. Enligt avsnitt 5.2.3 får kommundirektören inom andra förvaltningar besluta om att inrätta och avveckla förvaltningsdirektörstjänster och verksamhetsområden efter godkännande av kommunstyrelsens presidium. Kommunstyrelsekontoret kan konstatera även beträffande detta avsnitt att det är nämnderna själva som, i enlighet med direktiv från kommunfullmäktige, beslutar i frågor rörande sin egen förvaltning. Det saknas alltså möjlighet för nämnderna att i enlighet med KL delegera rätten att besluta i dessa frågor. Kommunstyrelsekontoret gör därför bedömningen att även detta avsnitt ska utgå i sin helhet.

Slutligen har kommunstyrelsekontoret konstaterat att instruktionen för kommundirektören saknar reglering om vilka uppgifter som kommundirektören ska ha avseende krisberedskap. I syfte att uppfylla överenskommelsen mellan SKR och MSB och i enlighet med beslut i kommunfullmäktige införs en ny rubrik i instruktionen som anger vad som ankommer på kommundirektören i detta avseende. Det första avsnittet beskriver kommundirektörens ansvar vid samhällsstörningar och höjd

beredskap. Det andra avsnittet tydliggör kommundirektörens roll vid kommunens fortlöpande arbete med krisberedskap.

Tidplaner

Är inte tillämplig.

Anette Madsen
Kommundirektör
Kommunstyrelsekontoret

Sandra Bombas
Chefsjurist
Kommunstyrelsekontoret

Bilagor

Bilaga 1 - Instruktion till kommundirektör, den 5 mars 2021.

Beslut skickas till

Kommundirektören
Norrtälje kommuns författningssamling
Trygghets- och säkerhetskontoret

Beslutsnivå och datum	Kommunstyrelsen 2021-xx-xx
Diarienummer	KS 2021-315
Ersätter	Instruktion för kommundirektör, antagen 2018-01-29
Giltighet	Tillsvidare
Ansvar	Kommunstyrelsen

Instruktion för kommundirektör

Innehållsförteckning

1. Inledning	3
2. Rollfördelning	3
2.1 Förtroendevalda och tjänstemän	3
3. Uppdrag	3
3.1 Kommundirektör	3
3.2 Utveckling av kommunens verksamheter och av kommunen	3
3.3. Externa kontakter	3
3.4 Massmedia	4
3.5 Uppföljning av uppdraget	4
3.6 Biträdande kommundirektör	4
4. Arbetsuppgifter mot politiska organ	4
4.1 Kommunstyrelsen och dess utskott	4
4.1.1 Beredning	4
4.1.2 Föredragningar	4
4.1.3 Närvaro- och yttranderätt	4
4.1.4. Kommunfullmäktige	4
5. Arbetsuppgifter mot förvaltningar	4
5.1 Kommunstyrelseförvaltningen	4
5.1.1 Förvaltningsledningen	4
5.1.2 Organisationsförändringar	4
5.1.3 Samordning och samverkan mellan stabschefer	4
5.1.4 Medarbetar- och lönesamtal	4
5.1.5 Delegeringsbeslut och attesträtt	4
5.2 Övriga nämnder och förvaltningar	5
5.2.1 Kommundirektören och förvaltningsdirektörerna	5
5.2.2 Samordning och samverkan mellan förvaltningsdirektörer	5
5.2.3 Medarbetar- och lönesamtal	5
6. Arbetsuppgifter mot kommunala bolag, kommunalförbund och övriga organ	6
6.1 Helägda bolag	6
6.1.1 Samordning	6
6.1.2 Anställning av bolagschefer	6
6.1.3 Ledarskapsutveckling	6
6.2 Kommunalförbund	6
6.2.1 Samordning	6
6.3 Övriga organ	6
6.3.1 Samordning	6
7. Krisberedskap och civilt försvar	7
7.1 Ledning och samordning vid hantering av samhällsstörningar i fredstid och under höjd beredskap	7
7.2 Kontinuitetshantering	7

1. Inledning

Från och med den 1 januari 2018 är det lagkrav att varje kommun ska ha en kommundirektör. Det ska även finnas en instruktion för kommundirektören (7 kap. 2 § kommunallagen, 2017:725, KL) i vilken kommunen ska bestämma hur direktören ska leda förvaltningen inom kommunstyrelsen och organisationen i övrigt.

2. Rollfördelning

2.1 Förtroendevalda och tjänstemän

De förtroendevalda styr verksamheten genom att besluta om mål och tilldela ekonomiska ramar samt genom att följa upp och utvärdera verksamheten gentemot uppställda mål. De förtroendevalda fattar beslut om verksamhetens kvalitet och omfattning samt dess övergripande politiska organisation.

Kommunens tjänstemän har ansvaret för att verkställa de lagar, förordningar och andra regelverk som gäller för verksamheten. Tjänstemännen ska även verkställa de politiska besluten i enlighet med givna mål och riktlinjer samt inom givna ekonomiska ramar.

3. Uppdrag

3.1 Kommundirektör

Kommundirektören är kommunens ledande tjänsteman, ansvarig inför kommunstyrelsen och chef för övriga förvaltningars förvaltningsdirektörer. Kommundirektören är ytterst ansvarig för verkställigheten av alla politiska beslut. Kommundirektören är särskilt ansvarig för att lägga förslag till och verkställa kommunstyrelsens beslut.

Kommundirektören ansvarar även för att kommunen har en effektiv och ändamålsenlig organisation som sköts utifrån ett helhetsperspektiv. Direktören ska tjäna hela styrelsen och hantera information och underlag för beslut med stor integritet.

I kommundirektörens uppgift ingår att

- Klara ut principerna för styrning, ledning, uppföljning, utvärdering och kontroll,
- Fastställa en ledningsorganisation (ledningsgrupp m.m.) och ansvara för ledningsgruppens kompetensutveckling,
- Verka för en tydlig roll- och uppgiftsfördelning mellan förtroendevalda och tjänstemän.

3.2 Utveckling av kommunens verksamheter och av kommunen

I samverkan med kommunstyrelsens ordförande och kommunstyrelsens presidium har kommundirektören en drivande roll för att utveckla och effektivisera kommunens organisation och verksamhet.

Kommundirektören har det övergripande ansvaret för att säkerställa implementering och utveckling av kommunens värdegrund och den syn på ledarskap och medarbetare som fastställts i dokumentet Mål & Budget.

3.3. Externa kontakter

Kommundirektören ska i förhållande till externa parter uppmärksamt följa frågor som är av betydelse för Norrtälje kommun. Kommundirektören ska i regionala, nationella och internationella sammanhang representera och företräda Norrtälje kommun i strategiska och kommunövergripande frågor, när ansvaret inte åvilar kommunalråden eller den politiska organisationen. Kommundirektören har ett övergripande ansvar för att Norrtälje kommun i övrigt är representerad på ett ändamålsenligt sätt.

Exempel på externa kontakter är:

- Invånare och organisationer
- Näringsliv
- Landstinget
- Sveriges Kommuner och Landsting (SKL)

3.4 Massmedia

Som allmänhetens företrädare för granskning och kontroll, och som kommunens främsta informationskanal, har massmedierna en strategisk roll i kontakterna mellan kommunen och invånarna. En viktig uppgift för kommundirektören är därför att skapa den öppenhet och transparens i bemötande av massmedia som gäller med utgångspunkt i bl.a. offentlighetsprincipen.

Kommundirektören är ytterst ansvarig för kontakterna med journalister i de frågor som rör kommunstyrelsens förvaltning, men har också ansvaret för att hela den kommunala organisationen strävar efter bra massmedierelationer och att ge fullständiga och korrekta uppgifter.

3.5 Uppföljning av uppdraget

Uppföljning av uppdraget ska göras vid utvärderingssamtal med kommunstyrelsens ordförande.

3.6 Biträdande kommundirektör

Kommundirektören kan utse en biträdande kommundirektör.

4. Arbetsuppgifter mot politiska organ

4.1 Kommunstyrelsen och dess utskott

4.1.1 Beredning

Kommundirektören ansvarar för beredning av samtliga ärenden till kommunstyrelsen och dess utskott.

4.1.2 Föredragningar

Kommundirektören har ansvar för föredragningar i kommunstyrelsen och arbetsutskottet. Direktören kan delegera detta t.ex. till förvaltningsdirektör, kanslichef eller annan utsedd handläggare.

4.1.3 Närvaro- och yttranderätt

Kommundirektören har närvaro- och yttranderätt i kommunstyrelsen och dess utskott.

4.1.4. Kommunfullmäktige

Kommundirektören närvarar vid kommunfullmäktiges sammanträden när så kommunfullmäktiges ordförande önskar.

5. Arbetsuppgifter mot förvaltningar

5.1 Kommunstyrelseförvaltningen

5.1.1 Förvaltningsledningen

Kommundirektören är chef för kommunstyrelseförvaltningen och anställer chefer för kommunstyrelsekontorets avdelningar.

Kommundirektören har under kommunstyrelsen det övergripande ekonomiska ansvaret för kommunstyrelseförvaltningen.

5.1.2 Organisationsförändringar

Kommundirektören fattar beslut om organisationsförändringar inom kommunstyrelseförvaltningen genom att inrätta, förändra eller avveckla stab och avdelningar samt avdelningschefstjänster.

5.1.3 Samordning och samverkan mellan avdelningschefer

Kommundirektören ansvarar för att samordning och samverkan sker mellan avdelningscheferna i syfte att verkställa politiska beslut samt att utveckla strategiska kommunövergripande och gemensamma uppgifter.

5.1.4 Medarbetar- och lönesamtal

Kommundirektören är lönesättande chef för avdelningscheferna och ansvarar för medarbetar- och lönesamtal med avdelningscheferna.

5.1.5 Delegeringsbeslut och attesträtt

Kommundirektörens rätt att fatta beslut framgår av gällande delegeringsordning. Kommundirektören har attesträtt för samtliga nämnder och förvaltningar.

5.2 Övriga nämnder och förvaltningar

Nuvarande lydelse	Föreslagen lydelse
<p>5.2.1 Närvaro- och yttranderätt Kommundirektören har närvaro- och yttranderätt i kommunens övriga nämnder. Denna rätt utnyttjas efter samråd med kommunstyrelsens ordförande. Berörd nämndordförande och förvaltningsdirektör ska informeras i förväg.</p>	<p>5.2.1 Kommundirektören och förvaltningsdirektörerna Kommundirektören är chef över förvaltningsdirektörerna och ansvarar för anställning och entledigande av dessa efter samråd med presidium för aktuell nämnd.</p> <p>Kommundirektören svarar för att förvaltningsdirektörerna i sina uppdrag också beaktar kommunövergripande frågor och anlägger ett helhetsperspektiv.</p> <p>Direktören har ett särskilt ansvar för att förvaltningsdirektörerna verkar utifrån den beslutade värdegrunden och leder organisationen utifrån den överenskomna ledningsfilosofin.</p> <p>Kommundirektören ska vidare bistå kommunstyrelsen i den uppsikt över nämndernas verksamhet som styrelsen har enligt kommunallagen.</p>

Nuvarande lydelse	Föreslagen lydelse
<p>5.2.2 Kommundirektören och förvaltningsdirektörerna Kommundirektören är chef över förvaltningsdirektörerna och ansvarar för anställning och entledigande av dessa efter samråd med presidium för aktuell nämnd.</p> <p>Kommundirektören svarar för att förvaltningsdirektörerna i sina uppdrag också beaktar kommunövergripande frågor och anlägger ett helhetsperspektiv.</p> <p>Direktören har ett särskilt ansvar för att förvaltningsdirektörerna verkar utifrån den beslutade värdegrunden och leder organisationen utifrån den överenskomna ledningsfilosofin.</p> <p>Kommundirektören ska vidare bistå kommunstyrelsen i den uppsikt över nämndernas verksamhet som styrelsen har enligt kommunallagen.</p>	<p>5.2.2 Samordning och samverkan mellan förvaltningsdirektörer Kommundirektören ansvarar för att samordning och samverkan sker mellan förvaltningsdirektörer i syfte att verkställa politiska beslut samt att utveckla strategiska kommunövergripande och gemensamma uppgifter.</p>

Nuvarande lydelse	Föreslagen lydelse
<p>5.2.3 Organisationsförändringar Kommundirektören har rätt att fatta beslut om organisationsförändringar inom andra förvaltningar samt inrätta och avveckla förvaltningsdirektörstjänster och verksamhetsområden efter godkännande av kommunstyrelsens presidium.</p>	<p>5.2.3 Medarbetar- och lönesamtal Kommundirektören är lönesättande chef och ansvarar för medarbetar- och lönesamtal med förvaltningsdirektörerna.</p>

Nuvarande lydelse	Föreslagen lydelse
<p>5.2.4 Samordning och samverkan mellan förvaltningsdirektörer Kommundirektören ansvarar för att samordning och samverkan sker mellan förvaltningsdirektörer i syfte att verkställa politiska beslut samt att utveckla strategiska kommunövergripande och gemensamma uppgifter.</p>	

Nuvarande lydelse	Föreslagen lydelse
<p>5.2.5 Medarbetar- och lönesamtal Kommundirektören är lönesättande chef och ansvarar för medarbetar- och lönesamtal med förvaltningsdirektörerna</p>	

6. Arbetsuppgifter mot kommunala bolag, kommunalförbund och övriga organ

6.1 Helägda bolag

6.1.1 Samordning

Kommundirektören ansvarar för att samordning sker mellan verkställande direktörer, förbundsdirektören och kommunledningen.

Kommundirektören leder kommunkoncernens ledningsgrupp där verkställande direktörer, förbundsdirektör, förvaltningsdirektörer och avdelningschefer ingår. Kommunkoncernens ledningsgrupp har ett tydligt uppdrag under kommundirektörens ledning att leda utifrån ett helhetsperspektiv.

6.1.2 Anställning av bolagschefer

Kommundirektören ansvarar för att bereda anställning av verkställande direktör i de kommunala helägda bolagen i samråd med bolagsstyrelsen. Samråd ska ske med kommundirektören när det gäller den fortlöpande lönerevisionen så att ett helhetsperspektiv för alla chefer kan anläggas oavsett organisatorisk tillhörighet.

6.1.3 Ledarskapsutveckling

De verkställande direktörerna ingår i kommunens chefsgrupp och kallas till de sammankomster som övriga chefer inom kommunen kallas till.

6.2 Kommunalförbund

6.2.1 Samordning

Kommundirektören ansvarar för att samordning sker mellan förbundsledningen och kommunledningen.

Förbundsdirektören ingår i kommunkoncernens ledningsgrupp ledd av kommundirektören.

6.3 Övriga organ

6.3.1 Samordning

Kommundirektören ansvarar för att samordning sker mellan kommunledningen och ledningen för andra organ kommunen har intresse i, t.ex. ekonomiska föreningar, stiftelser, ideella föreningar och delägda bolag.

7. Krisberedskap och civilt försvar

Nuvarande lydelse	Föreslagen lydelse
	<p>7.1 Ledning och samordning vid hantering av samhällsstörningar i fredstid och under höjd beredskap Kommundirektören ansvarar för ledning och samordning av hanteringen av samhällsstörningar som allvarligt påverkar kommunen och dess geografiska område i fredstid och vid höjd beredskap.</p> <p>Kommundirektören är föredragande för krisledningsnämnden i fredstid och föredragande för kommunstyrelsen vid höjd beredskap.</p>

Nuvarande lydelse	Föreslagen lydelse
	<p>7.2 Kontinuitetshantering Kommundirektören är ansvarig för kommunkoncernens arbete med krisberedskap och civilt försvar som bland annat inkluderar kommunkoncernens övergripande process för kontinuitetshantering och arbete med risk och sårbarhetsanalyser.</p>